

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 383

Květen 1988

SJEZD ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

se konal 21. a 22. května 1988 v budově ČSA, Berwyn, Illinois. Oslava 70-tého výročí založení Rady a Československé republiky se konala v neděli odpoledne v hotelu Drake, Oak Brook, Illinois.

V příštím výtisku vám oznámíme celý průběh obou událostí.

ZPRÁVA PŘEDSEDY DR. L. ROZBOŘILA

Ve středu města, před budovou First National Bank of Chicago stojí kamenný kvádr pokreslený na všech čtyřech stranách. Je to dílo slavného francouzského umělce ruského původu, Marca Chagalla. Co znázorňuje? U surrealistických kreseb je — pro laiky — těžké posoudit co znamenají. Je to směsice lidí, zvířat, rozličných předmětů, slunce a stínu, vše v pestrých barvách. Je to pohyb, změna, je to obraz života.

Sedmdesát let ČSNRA je také veliké fresco skládající se ze tří generací Čechů a Slováků v Americe, velikých mezinárodních i národních událostí, nesčetných kulturních a zábavních podniků, lidských tužeb, vlastenectví, obětavosti, úspěchů i zklamání.

Každý z nás, kdo dnes podává zprávu na sjezdu o své činnosti za poslední správní období kreslí svůj příspěvek do freska dějin ČSNRA. Předsedal jsem všem schůzím předsednictva kromě jediné, kterou jsem minul, protože jsem se zotavoval po operaci. Účastnil jsem se také téměř všech schůzí oblastního výboru a odbočky Milady Horákové. Nemohu tu vypočítávat všechny podniky Rady, kterých jsem se účastnil. Byl to by dlouhý počet.

Přivítal jsem v Chicagu řadu významných osobností: Dr. J. Nehněvajsu, předsedu SVU, šéfredaktora Amerických Listů, p. F. Švehlu (2x), redaktora V. Škutinu a režiséra J. Bernarda, Dr. A. Politzera z New Yorku (ve věci Masarykova památníku v Izraeli), Dr. M. Povolného, předsedu Rady Svobodného Československa, prof. Dr. Jaroslava Němce z Lancasteru (Anglie) a plk. Niemczyka z Washingtonu. Posledně jmenovaný byl naším nejdůležitějším hostem, protože byl před návštěvou do Chicaga jmenován vyslancem Spojených států pro ČSSR. Dr. Svejkovský mi umožnil přivítat na Chicagské universitě slavného hudebního skladatele, prof. Husu. Počátkem května jsem také uvítal známého zpěváka a básníka Karla Kryla.

Měl jsem řadu proslavů, ať již vážných jako na sjezdu Slovenského Sokola v Bethlehemu v červenci 1986 a na Chicagské universitě u příležitosti výročí smrti TGM v květnu 1987, či žertovné na banketech při udělování cen vítězům tenisových turnajů a na oslavě zlaté svatby manželů Ženíškových, neb smutné nad rakví plukovníka Harcaje,

vedoucí osoby v organizaci polských veteránů a nad urnou s popelem generála Dr. Ferjenčíka.

Zastupoval jsem ČSNRA spolu s bratry Papánky na sletě Slovenského Sokola ve Washingtonu, v červnu 1987.

Jsem zapojen také do jiných organizací. Jsem stále předsedou Čsl. Obce Legionářské, odbočky v Chicagu a místopředsedou Svazu Přátelství Národů Střední a Východní Evropy. Letos v březnu jsem řídil program na etnickém dnu uspořádaném Svazem Přátelství. Jsem také členem Captive Nations v Chicagu. Zastupoval jsem, spolu s br. Š. Papánkem, ČSNRA na obědě Captive Nations na pozvání guvernéra J. Thompsona.

Jsem členem Bohemian Lawyers Association of Chicago a Harvard Club of Chicago. Stojí za zmínku, že jsem se účastnil oběda dávaného Harvard Clubem na počest p. Arthura Hartmana, bývalého velvyslance Spojených států v Moskvě. Položil jsem mu tuto otázku: "Pane velvyslanče, soudruh Gorbačov podepsal v Jugoslávii vzájemné prohlášení s Jugoslávci, že komunistické státy se mohou vyvíjet ke komunismu svou vlastní cestou. Světový tisk uvítal toto prohlášení jako odvolání Brežněvovy doktriny. Jaké je Vaše mínění?" Ještě jsem ani nedokončil svoji otázku, když p. velvyslanec počal kroutit záporně hlavou: "Rozhodně nesouhlasím s takovým názorem. Nemůžeme svůj úsudek ovlivnit jen slovy, musíme vyčkávat činy." Během své přednášky a ve svých odpovědích, velvyslanec Hartman projevil hlubokou znalost sovětského systému. Cítil jsem jakési zadostiučinění, když jsem poznal, že náš názor na sovětské reformy je téměř totožný s názorem tak zkušeného odborníka na zahraniční politiku jakým je velvyslanec Hartman. Pro zajímavost připomínám, že velvyslanec Hartman byl vystřídán v Moskvě velvyslancem Jack Matlockem, nositelem Masarykovy ceny, kterou mu udělila ČSNRA a která je vystavena v osobní kanceláři p. velvyslance v Moskvě.

Zítřka, t.j. 13. května letím do Ottawy, abych jménem ČSNRA pozdravil naše sousedy, Čsl. národní sdružení v Kanadě, na jejich jubilejním sjezdu.

V uplynulém období, náplň, směr a způsob naší práce se ztotožňoval s činností v letech minulých. Jsme organizací dobrovolníků, kteří pracují podle svých osobních možností. Slyšíme v Chicagu, Clevelandu i jinde od členů t.zv. "mladé" generace: "Co za to dostáváte?" Ovšem, že za naši námahu dostáváme mnoho: Především hřejivý pocit, že v té veliké mozaice americké zahraniční politiky jsme si vydobyli místo, třeba malé a v koutku, ale přece jen místečko prokazující, že jsme něčím přispěli; také klidné svědomí, že jsme nezradili naše rodiče, příbuzné a přátele, protože se stále snažíme zažehnout více světél v temnotě komunismu.

VESTNIK

May 1988

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Květen 1988

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísła v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

Všem spolupracovníkům vyjadřuji své nejsrdečnější díky a těším se, že budeme i nadále přikreslovat do fresca dějin ČNRA.

Zpráva podpredsedu Československej národnej rady americkej Ing. Štefana Papánka

Naša organizácia vznikla pred sedemdesiatimi rokmi združením tých krajanských organizácií, ktorým osud našich národov, žijúcich v neslobode v Rakousko-Uhorsku nebol ľahostajný. Vznikla s programom združiť krajanov českého a slovenského povodu v práci za oslobodenie bratov v krajine od Šumavy až k Tatrám.

Jej 70-ročná história dokazuje, že tomuto poslaniu, tejto povinnosti bola verná za uplynulých sedemdesiat rokov. Stála pri kolíske vzniku Československej republiky, chránila jej záujmy v období medzi dvoma svetovými vojnami, bojovala proti nacistickej potupe a za obnovenie republiky a aj teraz je jej úloha tá istá: chrániť dedičstvo našich národov proti sovietizácii a bojovať za obnovenie nezávislosti a slobody, demokracie proti komunistickému zotročeniu.

Dovoľte, aby som pri tejto príležitosti, v tejto slávnostnej chvíli pripomenul, že úspechy organizácie sa dostavili aj preto, lebo budovala na jednom základnom bode našej činnosti: na spolupráci Čechov a Slovákov, na ich vzájomnom dorozumení a na ich spoločnom poslaní v rodine európskych národov. Jednota a spolupráca Čechov a Slovákov je ten základný pilier, na ktorom budujeme a ktorý zachovať si sľubujeme. Som rád, že som sa mohol aktívne zúčastniť ako reprezentant Slovákov pri plnení tejto povinnosti.

Jednota a spolupráca našich bratrských národov je často podrobená skúške, ohrozeniu, ktoré plánujú proti nášmu poslaniu a proti našej práci tí, čo dorozumeniu a bratrskému súžitiu Čechov a Slovákov neprajú, čo by radi videli, aby sme sa rozišli, aby potom rozchodom mohli oslabených jedných i druhých ľahšie ovládať. Stále volám po aktívnej činnosti, a preto aj pri tejto príležitosti volám nové české a slovenské generácie, aby sa združili a spoločnou prácou pomohli v republike obnoviť život v slobode a v masarykovskej humanitnej demokracii.

Tento rok je rokom jubilej povestnej osmičky, výročí, ktoré sa zapísali do histórie našich národov pozitívne ale niektoré aj tragicky. Nebudem hovoriť o týchto výročiach, veď viete čo mám na mysli. Ale k týmto výročiam chcem pridať tri ďalšie, na ktoré sa akosi zabúda a ktoré sú významnými medzníkmi v slovenskej a v československej histórii. Prvé výročie je Prvé slovenské národné povstanie v roku 1948 proti maďarskej nadvláde v starom Uhorsku. Spomínam ho aj preto, že sa odbávalo v mojom rodnom kraji na západnom Slovensku, v mojom rodnom meste na

Brezovej, kde Ľudovít Štúr 19. septembra 1848 vyhlásil odtrhnutie Slovenska od Uhorska. Spomínam to aj preto, že sa ho zúčastnili aj českí bratia a to vo významnom postavení veliteľov povstaleckých jednotiek.

Druhé takého jubileum sa odohralo na 1. mája v roku 1918 v Liptovskom sv. Mikuláši, kde uvedomeli slovenskí robotníci vyhlásili, že žiadajú sebaurčenie aj pre slovenskú vetvu československého národa, žijúceho v Uhorsku. Bol to prvý a významný prejav Slovákom na domacej pôde, v ktorom slovenskí robotníci vyslovili zákon spoložitia s Čechmi v jednom vznikajúcom štáte. Na takýto spontánny a jednoznačný prejav Slovákov, na ich prihlásenie sa do spoločného československého štátu by sa nemalo nikdy zabúdať; no najmä nie teraz, keď falošní slovenskí proroci hlasujú, že Slováci nechcú žiť v jednom štátnom zväzku s bratrským národom českým.

Tretie výročie je smutné: je to výročie viedenskej arbitráže, ktorá sa konala 2. novembra v roku 1938 vo Viedni. Viedenská arbitráž fašistických mocností: nacistického Nemecka a fašistického Talianska bola dovršením mníchovskej zrady na našom štáte. Po viedenskej arbitráži odtrhli časť slovenského — teda aj československého územia a desatisíciky, ba stotisíciky slovenských bratov sa zase dostali pod krutú nadvládu Maďarov. Sám som toto prenasledovanie zažil a len náhodou som unikol nebezpečenstvu. Po sedem mesačnom žalári v Komárne som sa dostal na slobodu. Maďari za okupácie južného Slovenska ukázali zase, že sa ničomu z histórie nepočuli.

Ďakujem Vám, že ste mi dovolili pripomenúť aj tieto tri výročia, ktoré sa tak životne Slovákov dotýkali, ich boja o holú národnú existenciu a ich rozhodnutie spojiť sa s bratmi Čechmi a spolu budovať moderný štát, socialne-pokrokovú domovinu, akou prvá republika skutočne bola a aka dodnes žije v myšliach tých, čo mali príležitosť zúčastniť sa budovania jej spravodlivého socialneho poriadku. Aj keď sa stretnete s príslušníkmi iných národov ešte aj dnes, ktorí mali možnosť čo len navštíviť Prahu, tak zistíte, že s obdivom a nadšením spomínajú na náš štát. V minulom roku mal som príležitosť zúčastniť sa jubilejného sletu slovenského Sokola vo Washingtone, ktorý bol zase jednou z veľkolepých manifestácií československej štátnosti. Musíme byť vďační predstaviteľom Slovenského Sokola, že sa

PAMATUJTE NA RADU SVÝM PŘÍSPĚVKEM!

Schvalujete-li pevné zásady a postoj Rady k nejdůležitějším otázkám dnešního vývoje, získejte nám nové členy!

rozhodli vystúpiť v našom hlavnom meste a tak dokázať, že Sokolstvo, pokorené doma komunistickým režimom, žije v slobodnom svete a že sa pripravuje na svoju úlohu v slobodnom štáte. Sokoli ukázali americkej verejnosti, že československá demokracia žije a že sa hlási o svoje právo na existenciu. Pri tejto príležitosti som sa zase informoval, či spolupráca českých a slovenských redaktorov v spoločnom vyhlásení Hlasu Ameriky nie je ohrozená a čo by bolo treba urobiť, aby táto spolupráca bola posilnená. Som rád, že môžem povedať, že práca v rozhlasе pokračuje dobre a že pomáha našim národom prekonávať sovietský útlak a posilňuje ich v obhajobe občianskych práv a základných ľudských slobôd, v prvom rade slobody náboženskej. Nemožem na zaver nespomenúť tichú ale dostojnú manifestáciu veriacich v Bratislave 25. marca, ktorá celému svetu spolu s podpisovou akciou ukázala ake pomery panujú v našej domovine v oblasti náboženskej. Vzdávame úctu tým, ktorí odvážne bojujú za ľudské práva a ktorí musia trpieť za to, že sa dožadujú toho, čo v slobodnom svete je samozrejmosťou.

Naša organizácia sa úprimne a vrele hlási k všetkým tým, čo bojujú proti sovietskej vlasti. Zúčastnil som sa zasadania zastupiteľstva a výkonného výboru Rady slobodného Československa, kde sa vždy podporovala spolupráca našej organizácie s touto významnou organizáciou československého exilu. Posledné udalosti a akcie ukázali, že táto spolupráca je potrebná ale má aj svoje úspešné tendencie.

Ďakujem Vám všetkým.

MILÍ BRATŘI A SESTRY!

Československá národní rada americká oslavuje letos 70. výročí svého trvání také proto, že každá vlna exilu osvěžila naše síly. V důsledku sovětské okupace přijela do Ameriky jak po roce 48 tak i po roce 68 řada výborných našich lidí, kteří úspěšně se nejen dobře uplatnili ve svém oboru, ale i zapojili se do krajské práce.

Ovšem přijeli i mnozí, kteří nevědí nic o bohaté národní historii, nic o kladech demokracie, nemají zájem o světový vývoj, o budoucnost Ameriky a náš národní život v ní. Komunisté ve staré vlasti znemožňují již po 40 let mladým lidem poznat národní minulost, být hrdými na naše národy, žijícími mezi největšími národy Evropy. Mnozí stahují se do ulity, popsané již doma Václavem Havlem: "Člověk bez víry se prostě stará o své, pokud možno bezohledně a pohodlně přežít, jinak je mu všechno jedno."

Nejsou to jen oni, kdo nechápou, že mají povinnost podílet se na udržení československého vlastenectví v Americe. Pohodlí u TV svádí skoro každého.

Tím více si ceníme těch, kteří věnují československé věci svůj čas i peníze. Není však snadné najít vlastence. Proto

Roční předplatné Věstníku — \$5

— SPECTRUM —

WCEV 1450 AM

Poslouchajte nový, pestrý čs. pořad SPECTRUM každé úterý v 8.05 P.M.—8:30 P.M. na vlně 1450 AM WCEV Radio pod vedením Jarmily Smrkové

žádáme znovu všechny členy a funkcionáře Rady, aby se snažili je najít. Budiž to náš příspěvek k uctění jubilea svobodné republiky i naší Rady!

Neumdlévejme v národním uvědomování všech krajanů! Je to jediná cesta, jak zachovat sílu československé Ameriky!

Za vaši osobní aktivitu, srdečné díky!

Za organizační výbor ČSNRA E. Dellin

Britský protest čs. vládě

Text protestu předaný 5. března náměstkem ministra zahraničí p. Mellorem radovi československého velvyslanectví:

Na neděli 4. března byl pozván jistý počet členů československé veřejnosti včetně signatářů Charty 77 na večeři v domě člena velvyslanectví Jeho Veličenstva, aby se setkali s panem Ratfordem, náměstkem politického ředitele na ministerstvu zahraničních věcí. Někteří českoslovenští hosté byli zadrženi krátce před odchodem na večeři, jiným bylo fyzicky zabráněno uniformovanou policií vstoupit do domu, kde se večeře konala, a někteří z nich byli také napadeni.

Nejostřeji protestujeme proti těmto událostem. Zcela odporují proklamovanému přání československých úřadů zlepšit vztahy s Británií a s úsilím o otevřenost kdekoli v Evropě.

Československá vláda a její představitelé mohou v Británii svobodně udržovat kontakty s kýmkoliv, ať je jakékoliv názorové orientace. Brutální akce, které se odehrály včera večer v Praze, neodradí britskou vládu ani od snahy udržovat kontakty s lidmi všech názorových odstinů v Československu ani od jejich snah o vybudování důvěry. Tyto akce připomínají metody, které náležejí do jiné éry a mohou pouze podkopat silící pokusy o zlepšení mezinárodní důvěry v Evropě na KBSE a kdekoli jinde.

Sdělení VONS č. 670: Zásahy státních orgánů proti nezávislým kulturním aktivistům na Karlovarsku

V sobotu dne 25. 7. měl u Daniela Mráze, nar. 4. 7. 1957, bytem Praha 4, Levského 3186, člena rockové skupiny proběhnout koncert několika hudebních skupin. Tento koncert se měl uskutečnit v rekreační usedlosti ve Služetině č. 8, okres Karlovy Vary, jejíž je Daniel Mráz spolujeditelem. Hned po příjezdu na místo Daniel Mráz zjistil, že celé okolí je již od pátku zablokováno příslušníky Veřejné bezpečnosti. On i jeho přátelé Jiří Fiala a Alois Borsuk byli zadrženi. Jiřímu Fialovi a Aloisu Borsukovi byl ukázán cyklostylovaný zákaz vstupu do obce, který byl později předkládán k podpisu i ostatním, kteří se na místo konání koncertu pokoušeli dostat.

Láska k bližnímu je v plánu světa, lidská společnost stojí na lásce, ale nestačí mít k člověku jen tak zvaný milý cit — láska, humanita se musí ztělesnit v práci, v součinnosti, v tvoření a tím v zdokonalování světa nám daného. Jsme dělníci na vinici boží!

Dokument Charty 77/13/88

Výzva veřejnosti pěti zemí — SSSR, Polska, Maďarska, Bulharska a MDR

V srpnu uplyne dvacet let od vojenského zásahu pěti zemí proti pražskému jaru, proti pokusu československého lidu reformovat, demokratizovat a mravně obrodit svou vlast. Dvacetiletý odstup potvrzuje ještě zřetelněji tehdejší celonárodní přesvědčení, že vojenská akce byla neuváženým a nešťastným činem. Měla zhoubné důsledky nejen pro Československo, tento čin měl neblahý vliv na život všech zemí, jež se invaze zúčastnily, protože se zastavily nebo zpomalily ekonomické, sociální a politické reformy, které si vynucoval tehdejší stav. Upevnil se ideologický konzervatismus, který vedl k pozdějším krizím a otřesům, ke stagnaci, nehybnosti a morální destrukci. To pak způsobilo, že současné snažení o změny a reformy probíhají na vrcholu negativního vývoje, s obtížemi a v nedůvěřivém sociálním prostředí. Bez onoho hanebného rozhodnutí vojensky potlačit československý pokus o obrodu by asi panoval dnes v "evropském domě" řád pevnější důvěry, jež je nezbytným předpokladem mírového procesu na našem kontinentě.

Důsledky, které měl vojenský zásah pro Československo, jsou všeobecně známy; ovlivnil negativně historické osudy země a osudy miliónů lidských bytostí. Po dvaceti letech se dokonale zhroutilo i zdání legitimacy, které se intervenující státy pokoušely vytvořit. Dodnes není znám jediný ústavní činitel, který by k nám vojska pozval. Dnes platí více než tehdy, že invaze byla hrubým porušením zásad a norem mezinárodního práva, Charty OSN, Varšavské smlouvy i smluv uzavřených mezi Československem a každou ze zúčastněných zemí.

Protože srpen 1968 nebyl jen naším neštěstím, obracíme se na vás, veřejnost pěti zemí, abyste podle vlastního uvážení, například ve veřejných diskusích, v tisku, v podpisových akcích a v jiných iniciativách přispěli k prozření, abyste pomohli vytvořit atmosféru, která by přiměla vlády vašich zemí uznat konečně neoprávněnost a nezákonnost vojenského zákroku z roku 1968. Ubezpečujeme vás, že i v případě, že se nesetkáte s úspěchem, bude váš hlas povzbuzením pro nás a možná i předznamenáním lepší společné budoucnosti v našem kulturním a historickém prostoru.

Praha 21. 3. 1988 *Stanislav Devátý, mluvčí Charty 77*
Miloš Hájek, mluvčí Charty 77
Bohumír Janát, mluvčí Charty 77

Prosíme oznamte včas
změnu adresy

**Zašlete zdarma ukázkové číslo
Věstníku na:**

JMÉNO _____

ADRESA _____

Převzáno z "Infochu" — mluvčího Charty 77 Sdělení č. 733 (Zásah proti společnosti TGM)

Dne 5. 3. 1988 večer se konala v bytě vnučky T. G. Masaryka dr. Anny Masarykové v Praze na Malé Straně schůzka přípravného výboru Společnosti TGM.

Poté, co dvanáct návštěvníků bytu A. Masarykové opustilo dům, byli všichni zastaveni příslušníky SNB, kteří je převzali na tři různá oddělení VB v Praze. Tam jim odňali veškeré písemnosti, které měli u sebe, a po výsledku je propustili, až na dr. Emanuela Mandlera, jehož na 48 hodin zajistili. E. Mandler byl propuštěn 7. 3. ve večerních hodinách. Mezi předvedenými byl i akademik Otto Wichterle, dnes již 75letý přední čs. vědec světového jména, odborník v oblasti makromolekulární chemie, nositel Řádu práce a laureát Státní ceny. Tímto zásahem zmařila Státní bezpečnost vzpomínkovou slavnost, která se měla konat 6. 3. u příležitosti 138. výročí narození TGM u jeho hrobu v Lánech.

V této souvislosti byli dne 4. 3. ve večerních hodinách zadrženi příslušníky VB a StB na nádraží Praha-střed také dva signatáři Charty 77 z Brna, historik Jaroslav Mezník a evangelický duchovní Jan Šimsa, kteří přicestovali do Prahy, aby 6. 3. položili kytici na hrob TGM. Jejich předvedení zdůvodnila Státní bezpečnost opatřeními, které podniká na ochranu pouti k počtě blahoslovené Anežky. Poté odňali Janu Šimsovi listinu obsahující návrh zásad a vymezení činnosti Společnosti TGM a Jaroslavu Mezníkovi červeno-modro-bílou stuhu od kytice s nápisem "Věrní zůstaneme — Moravané", jeden výtisk Lidových novin a strojopisnou historickou práci s poznámkami. Po půldruhé hodině byli skupinou Státní bezpečnosti, které velel ppkl. Kmoč, posazeni do rychlíku do Brna. V Brně byli po příjezdu ve 2.15 hod. opět zastaveni skupinou StB, vedenou kpt. Dvořákem a předvedeni na Krajskou správu SNB do Leninovy ulice, kde byli podrobena krátkému výsledku. Když se zavázali, že do Prahy už v tomto týdnu nepojedou, a vzali na vědomí, že je orgány SNB budou kontrolovat, byli oba propuštěni.

Tyto policejní zásahy proti vznikající Společnosti TGM byly součástí mohutných represivních opatření, které orgány SNB podnikaly proti národní katolické pouti do katedrály sv. Víta, konané 6. 3., proti Chartě 77 a proti čs. občanům, pozvaným dne 4. 3. na večeri do rezidence britského velvyslancectví. V Praze 10. března 1988

Projev mluvčího Charty 77 k jedenáctému výročí úmrtí mluvčího Charty 77 Jana Patočky (1907—1977)

V neděli 13. března 1988 se u hrobu Jana Patočky na břevnovském hřbitově v Praze shromáždila skupina asi 20 signatářů Charty 77 k pietnímu vzpomínkovému aktu. Mluvčí Charty 77 položili na hrob květiny a Bohumír Janát pronesl řeč tohoto znění:

Přátelé,

tento den před jedenácti lety, v neděli 13. března 1977 zemřel přední český filozof a jeden z první trojice mluvčích Charty 77, profesor Jan Patočka. Zemřel týden poté, co klesl vyčerpán po mnohahodinovém policejním výsledku, jímž mu představitelé oficiální moci chtěli dát najevo svou nelibost nad jeho setkáním s ministrem zahraničních věcí

Nizozemského království. I atmosféra pohřbu tohoto velkého a statečného muže byla poznamenána ze strany držitelů státní moci projevy neucty k tak původním a elementárním lidským věcem, jako je reverence mrtvému a pietní akt nad jeho hrobem.

Existují lidské a dějinné souvislosti našeho života, kdy i smrt se může stát triumfem, jenž na konci korunuje životní dílo, třeba i věncem z trnů, jenž jako hluboký a dávný symbol spočinul před jedenácti lety i na rakvi Jana Patočky. Tento tichý, skromný a vytrvalý člověk, který svůj život zasvětil filozofickému studiu, pedagogické práci i prosté službě bližním, rozhodl se na konci své dráhy, ve svých téměř sedmdesáti letech, vystoupit veřejně jako mluvčí občanské iniciativy, jež se v nelehké době podujala úkolu duchovní a mravní obrody a obnovy demokratických tradic v naší zemi. To, co Masaryk v České otázce nazval "neviditelnou stranou lidí opravdových a myslících, kteří se nebojí, když toho potřeba, pravdě dát svědectví i veřejně", stalo se velkou měrou i zásluhou Patočkova činu a jeho osobního nasazení čímsi viditelným, co dostalo své jméno a co jakožto volné, neformální a otevřené společenství vešlo již svým způsobem do historického povědomí našich národů i do vědomí světové veřejnosti. Jisté je, že cesta Charty 77 zůstává i po jedenácti letech, stejně jako cesta všeho pozemského, v základu otevřena — otevřena jak vítězství, tak prohře. Avšak nad touto základní jistotou stojí naděje, že to, co jsme vykonali a vykonáme z motivu dobré vůle a vedení láskou a věrností k pravdě, nikdy nevejde v marnost a neklesne v nicotu a že to je a bude zhodnoceno způsobem, který vždy přesně nedokážeme vysvětlit ani s určitostí předpokládat.

Ať už věříme, že existuje vyšší moc a moudrost, která to dobré v lidských myšlenkách, slovech a činech dokáže domyslet, dovršit a odpovědět, či ať už jsme rozhodnutí ve svém konání spoléhat na síly toliko lidské — respekt k právům, svobodě a důstojnosti člověka nás už asi nikdy nepřestane spojovat. A myslím, že jedním podstatným momentem tohoto spojení zůstane i hluboká úcta k muži, jenž před jedenácti lety překročil práh smrti a jenž přinesl nejvyšší obět' na samém počátku naší cesty. Věnujeme mu proto na tomto místě a v tento čas svou vzpomínku a vzdejme dík.

Rozhovor Infochu s mluvčím Charty 77 Bohumírem Janátem

Infoch: Co je základním tématem vaší filozofie?

B.J.: Podle jedné staré latinské zásady nejprv je třeba žít a potom teprve filozofovat — *primum vivere, deinde philosophari*. Při vaší úctě k starým zásadám, zde mám pocit, že život a filozofie jsou spojeny daleko hlubším a bezprostřednějším poutem a že probíhají současně a ruku v ruce. Je-li filozofie láskou k moudrosti a je-li moudrost tím, co život vede, chrání a rozvíjí, pak život bez filozofie nějak ztrácí vedení, ochranu i perspektivu. Nevím, nakolik člověk ve svých 38 letech může říci, že již přesně rozpoznal svůj základní duchovní tón a odhalil své bytostné životní téma, avšak chce-li upřímně odpovědět na danou otázku, pak základním tématem mého života i mé filozofie je naděje. Cítím to ve svém životě i ve světě, ve kterém žiji, že naděje je dnes čímsi navýsost potřebným. Vždyť peklo, které v moderním světě může na sebe vzít mnoho i velice racionálně se tvářících podob, vždy začíná tam, kde naděje končí. Je to

zkušenost stará, i Dante na pekelné bráně viděl nápis "Kdo vchází mnou, nechť naděje se zhostí." Je nesnadné vyjádřit slovy, co je naděje. Je to s ní asi tak, jak to zpívají Brontosauri v písni Na kameni kámen: "Možná jen se mi to zdá a po těžké noci přijde, přijde hezké ráno, jaké bude, nevím sám, také jsem si zvyk na všechno kolem nás." Naděje je jakási síla v nás, která se nikdy nesmiřuje s tím, co je definitivně dáno, je to horizont, který nás vede vždy dále za hranice známého světa, je to mohutnost, která nikdy nerezignuje, je to transcendence v živém a nejpřirozenějším smyslu toho slova. Mohu přesně říci, co je mou konkrétní aspirací či co je mou reálnou ambicí, mám-li však říci, co je mou nadějí, pak mohu odpovědět jenom obecně a bez nároku podložit konkrétními hmatatelnými argumenty to, co o své naději říkám. Mou nadějí je, že život, člověk, svět a dějiny jsou v dobrých a neskonale mocných rukou, že celý vesmír má punc svatosti a nikdy nemůžeme zaniknout či být natrvalo pokazeno to, co stvořila Boží ruka. Má naděje se nekryje s optimismem s nějakým druhem víry v nutný happy end. Možná, že naděje vzniká právě tam, kde si člověk uvědomí vedle vši krásy zlo a špatnost tohoto světa i propastné zlo, které může být potenciálně přítomno v srdci každého z nás, a když právě v této konfrontaci náhle spatří řád, který je vyšší než veškerý řád lidský a který je nedotknutelný zlobou, slabostí a pýchou. Naděje vzniká tehdy, když člověk pochopí, že nejvyšší milosrdenství opravdu trvá navěky a je silnější než všechny mocnosti světa. Tento pocit, tato nahlédnutí snad může být základem trvalé naděje — i když člověk asi bude muset vždy o ni bojovat — té naděje, která svým dílem spolupracuje na velkém záměru spásy člověka a světa a která se projevuje i v těch nejkonkrétnějších činech a snad zejména v nich. Víím, že to co říkám, je poněkud abstraktní a subjektivní a že kdokoliv mi může namítnout, že věci vidí a cítí zcela jinak. Dobrá, proč ne? Konec konců i o naději platí to, co Václav Černý řekl o tom nejvyšším: "Co můžeme vůbec platného říci o Bohu? Jen svůj život a způsob, jakým jej žijeme."

Infoch: Jaký smysl a význam má podle vás Charta 77?

B.J.: Snad nebudu po tom, co jsem právě řekl, působit příliš monotematickým dojmem — asi jako Sokrates, který reagoval na námitku, že hovoří stále totéž, doplněním, že hovoří stále totéž o totéž — když řeknu, že duchem a podstatou Charty 77 je naděje. Chceme-li postihnout význam a smysl nějaké věci, je dobré zvážit otázku jejího původu a poodhalit tak její základní odkud-a-kam. Myslím, že Charta 77 vznikla ve velmi těžké době, kdy naděje byla soustavně ubíjena a kdy postoj rezignace byl stanoven takřikajíc základní podmínkou přežití. Charta se stala jakýmsi ventilem vystupňovaného normalizačního tlaku. Jako ve fyzikální soustavě po překročení určité meze přetlak nutně ústí ve volnou expanzi či po překročení jisté prahové hodnoty látka mění svou kvalitu — užíváme-li metafyzického obrazu — ze středu koncentrované temnoty v jistý okamžik vytryskne světlo. Něco jako *lux ex tenebris*. Byli zde lidé, kteří již neměli kam ustoupit, jestliže jednou nechtěli odcházet z tohoto světa s vědomím, že pasivně přihlíželi zničení hodnot své víry, a proto museli jít dopředu. Snad to bylo šťastnou dějinnou koincidencí, že koňem Charty 77 se stala v době jejího vzniku světově reaktualizovaná věc lidských práv. Ano, člověk může jednat z ryzí mravní či lidské povinnosti i v situaci, kdy on sám i jeho okolní svět vypadají zoufale, ale nikdo mě nepřesvědčí, že v srdci toho,

Sestra Kovářová přečetla zápis z poslední valné hromady, který se konal 10. června 1987.

Bratr L. Vošáhlík podal finanční zprávu. Odbočka měla v roce 1987 — 65 řádných členů.

Dále došlo k volbám. Sestra Vrázová předala vedení O. Kovářové. Sestra O. Kovářová navrhla sestru V. Vrázovou na další rok a sestra Vrázová přijala. Jako další úředníci byli zvoleni: předsedkyně V. Vrázová, místopředsedkyně O. Kovářová, místopředsedkyně R. Nehasilová, tajemnice A. Drahotová, pokladní L. Vosáhlík.

Zástupci do Oblastního výboru ČSNRA: V. Vrázová, O. Kovářová, R. Nehasilová. Náhradníci: S. Jančík, E. Rohelová.

Delegáti do českých škol: E. Rohelová, L. Chlupáčková.

Zástupci na sjezd ČSNRA: L. Vošáhlík, S. Jančík. Náhradníci: E. Rohelová, Riedlová.

Na zakončení sestra Vrázová oznámila podzimní program naší odbočky a to recitační pásmo a spojené s večerí buffet style. Dále sestra Vrázová hovořila o sjezdu ČSNRA a jeho významu a zvala všechny na slavnostní oběd jako části sjezdu 22. května 1988.

A. Drahotová

Den zdobení hrobů na Českém národním hřbitově

Naší krajanské veřejnosti v Chicagu!

Z hluboké úcty a vděčnosti padlým vojínům velkého amerického národa budou se také letos na Českém národním hřbitově konat vzpomínkové obřady na Den zdobení hrobů, připadající letos na pondělí 30. května 1988 s tradičním průvodem od Českého domova, sestávajícím z celé řady vojenských, občanských a krajanských organizací v krojích a civilu za doprovodu pochodových písní kapely bratra Diviška.

Seřazení u Českého domova je stanoveno na 9 hodin ráno. Průvod vyjde v půl desáté a bude se ubírat pod americkými a československými prapory na Český národní hřbitov k pomníku padlých vojáků z občanské války, u kterého se budou konat vzpomínkové obřady.

Program zahájí a bude řídit předseda bratr Vydra. Slib americké vlajce a básničku přednesou žáci české školy T. G. Masaryk, Andrejka Mikušíková a Roman Vyskočil.

Slavnostním řečníkem v české řeči bude Václav Ženišek, známý dlouholetý národní pracovník z domova a zde v krajanském životě, Sokol od mládí tělem a duší, neúnavný bojovník za svobodu svého národa za německé a nyní ruské okupace, vzdělavatel u Amerického Sokola, aktivní člen Československého Sokola v Zahraničí, člen předsednictva Československé Národní Rady Americké a předseda Sdružení českých svobodomyšlných škol v Chicagu.

Slavnostním řečníkem v anglické řeči bude známá krajanka Judy Baar Topinka, státní senátorka za 22tý okres státu Illinois, velká národní pracovníce v krajanském veřejném životě, již děkujeme za velkou pomoc, kterou nám v jejím úřadě poskytla při uskutečňování různých krajanských projektů v Chicagu a okolí, a které se vždy hrdě hlásí k svému českému původu.

Dále budou působit dámský pěvecký sbor ČSA a mužský pěvecký sbor Lyra-ČSA za řízení pana Josepha Laciny. Kapela bratra Diviška nám zahraje směs vlasteneckých písní.

Následovat budou obřady vojenských organizací a sdružení českých Odd Fellows a Rebekah loží. Prosíme účastníky, aby laskavě věnovali pozornost také jejich obřadům.

Ředitelský sbor Českého národního hřbitova srdečně zve celou krajanskou veřejnost k hojně účasti.

Dokažme, že americká větev československého národa je stále početná, silná a jednotná. Tradiční vzpomínkové obřady na Českém národním hřbitově jsou skutečně jednou z mála příležitostí v roce, která se naskýtá nám, americkým občanům československého původu k projevení úcty a vděčnosti těm americkým chlapcům včetně těch československého původu, kteří bojovali a umírali pro svobodu této země a jimž vděčíme za to, že ještě dnes žijeme ve svobodné Americe.

Vzpomeneme též zasloužilých vedoucích představitelů našeho krajanského života v Americe, kteří nás předešli a dřimou svůj věčný sen na Českém národním hřbitově. A ovšem tichou vzpomínku budeme věnovat našim drahým přátelům, kteří zde odpočívají.

Účastníci budou mít příležitost navštívit a prohlédnout si Masarykovo mauzoleum, jakož i kaple v krematoriu a kolumbariu, kde po obřadech pěvecké sbory zapějí několik písní.

Další informace sledujte v našem pravidelném vysílání na rozhlasové stanici WCEV 1450 AM anebo volejte naši kancelář 539-8442 anebo 788-8442.

Na shledanou na Českém národním hřbitově v pondělí 30. května 1988.

University of Toronto, Canada

nám oznamuje, že letošní odměna Egona Hostovského připadne Jaroslavu Putíkovi za novelu Muž s britvou (Man with the razor). Cena byla udělena pod patronátem Centre for Russian and East European Studies, University of Toronto.

Texas A&M University Press,

College Station Texas — vydalo knihu sociologa Roberta J. Škrabánka We're Czechs. Kniha plná historie Texasu, popisování začátků emigrantů českých zemí, Česko-moravské bratrské církve, o dnešních obcích a zachování tradic.

Lidice — Crest Hill, Illinois — 46. výročí

Letošní pietní vzpomínka na lidickou tragédii se bude konat 4. června 1988. Autobus vypraví kancelář Čihák World Travel, 6302 W. Čermák Rd., Berwyn, Ill. Tel. 795-9050. Odjezd v 1:30 hod. odpoledne od Čihák World Travel.

Dary "In Memoriam"

K uctění památky Janette J. Kovandové
věnuje Jerry J. Kovanda \$ 50.00

Členské příspěvky odboček

Orange County, CA \$142.00
Manhattan-Yorkville, NY \$ 75.00
Long Island, NY \$ 75.00

Prosíme oznamte včas změnu adresy

kdo se rozhodl zlomit kopí pro dobrou i když zdánlivě neprosaditelnou věc, nepracuje naděje. Myslím, že ve věci obhajoby lidských práv má naděje, kterou ztělesnila Charta 77, své hluboce reálné, pozemsky stabilní zakotvení. Pokud se náhle a radikálně nezmění tvář tohoto světa — tu bytostnou změnu si opravdově přeji, i když vím, že její lhůta a provedení nejsou plně v lidských rukou — pak bude mít Charta 77 ještě mnoho co říci. Přitom jsme si ovšem vědomi, že člověk svá díla, smlouvy a rozhodnutí nečiní na věčné časy a těžko lze pochybovat o tom, že bychom všichni signatáři rádi žili ve světě, který by dával dostatečné důvody k tomu, abychom Chartu 77 dobrovolně učinili historickou vzpomínkou.

Infoch: Jakou máte představu o formách práce Charty 77 v době své funkce mluvčího?

B.J.: Charta je pro mne především platformou svobodného myšlení, slova i činu a jejím nezničitelným základem je, jak to vyjádřil Jan Patočka, báze osobně mravní. Pro mluvčího jsou asi nejdůležitější dvě věci: kvalita dokumentů a snaha udržet ducha přátelství, solidarity a porozumění v našem různorodém společenství. Kvalita dokumentů i přes veškerou snahu může být různá, jsme jenom lidé a leckdy lze šlápnout i vedle. Avšak máme-li skutečně něco pronést do budoucnosti, pak je to důkaz, že může trvale existovat společenství lidí dobré vůle nezávisle na jejich přesvědčení politickém, světonázorovém či náboženském, tedy že tady je něco vyššího, hlubšího a podstatnějšího, co lidi spojuje. Pro tento důkaz musíme plnou silou pracovat a za jeho zdar se musíme modlit.

Jinak bych nechtěl příliš plánovat naše formy práce — vždyť určitá posedlost plánováním je tolik příznačná pro totalitní myšlení. Jistě bude o čem přemýšlet, mluvit i jednat a každý náš den bude mít dost svých starostí. Jak to říkal Komenský: omnia sponte fluat, absit violentia rebus.

Infoch: V čem vidíte souvislost křesťanství s věcí obhajoby lidských práv?

B.J.: Charta 77, která svým meritem činí věc obhajoby lidských práv, je jedním z mnoha dětí lidské svobody, které si hrají ve stínu dvoutisíciletého stromu křesťanství. Nezapomeňme, že to bylo a je právě křesťanství, které se v dějinách vždy — ať s větším či menším úspěchem — snažilo držet pod kontrolou temné a destruktivní síly v člověku, bylo to křesťanství, které bylo a je trvalou připomínkou všem vládcům, že je na nebi trůn Vládce nejvyššího a je to křesťanství, jež zakládá jedinou, přirozenou a spravedlivou rovnost lidí — rovnost před Bohem. Myšlenka lidských práv vznikla v tradici evropského protestantismu; je koneckonců vždy zbrání lidského protestu proti absolutnímu nároku světské autority. A zdá se mi, že jejím prvním formulátorem je český náboženský reformátor Mistr Jan Hus, který svou smrtí podložil věrohodnost svého principu — svobody rozumu a svědomí. I když v pozdějších formulacích ideje lidských práv zejména v revolucích 18. století nebyl již tolik zdůrazněn její náboženský původ — Francouzská revoluce se dokonce pokusila založit lidská práva na ateismu — celá sekularizace (dekristianizace) duchovní kultury v moderním věku je vlastně více či méně vědomým zastíráním pravdy o původu toho, v čem žijeme. Myslím, že otázka lidskoprávní, i veškerá otázka politická má svým základem vždy náboženský problém. Poté, co jsem toto řekl a po krátké zkušenosti z vnitrochartovní atmosféry, skoro fyzicky mě udeřila do

uší vlna protestu, jež se mi zhmotnila do bystré, vždy k protestu pohotové tváře Petra Uhla. Avšak nemohl bych zde vzít ani slovo zpátky, i kdyby zde vznesl svou zásadní výhradu obecnou autoritu požívající Radium Palouš. Myslím, že to, co Charta 77 udělala a udělá pro křesťany a vůbec a především pro věc víry, naděje a lásky, se jí jednou mnohonásobně zhodnotí tím, že její malá loďka nabude domovského práva v přístavu vpravdě univerzálním.

Infoch: Jak vidíte budoucnost a perspektivu Charty 77?

B.J.: Bytostně otevřenou.

ZPRÁVY ODBOČEK A OBLASTÍ

Další úspěšný ples v Clevelandu

V neděli 17. dubna byl pořádán v překrásném sále Hotelu Souffer's Tower City Plaza již sedmnáctý Ples Čechů a Slováků, který byl velmi zdařilý, i když pořadatelé očekávali trochu větší účast.

Přítomní se však v pěkném prostředí výborně bavili.

Důstojný pan Clarence Chambers zahájil večeři krátkou modlitbou a předsedkyně plesu Evelyn Pražáková uvítala hosty.

Příjemným překvapením byla vysoká účast "přespolních" hostů, kteří přijeli až z Floridy, Colorada, New Yorku, Baltimore, Buffala, Columbusu, Indiany a z Toronta.

Pavel Loyd představil šest půvabných debutantek a Růženka Pšeničková předala třem studentům odměny z výtěžku plesu. Byly to slečny Katie Jiříková, Debra Swedová a James Napier.

Kongresmanka Mary Rose Oakarová ve svém projevu poděkovala Plesovému Výboru za dobrý nápad podporovat mladé studenty českého a slovenského původu.

Dobře hrající orchestr Normana Vopata se letos vyznamenal. V krásně upraveném tištěném programu bylo zajímavé pojednání o tradici plesů z pera Stanislava Maršika, čestného předsedy Plesu!

Světla velkého sálu pohasla, hudebníci sbalili své nástroje a poslední hosté se vytráceli, aby nastoupili cestu (někdy i dosti dalekou) ke svým domovům...

Plesový Výbor, složený z hrstky obětavých členů, zůstal, aby uklidil výzdobu sálu. Srdce všech členů byla plná nervosity: Jak letošní Ples dopadl? Vždyť se poprvé konal v neděli!

Ale jejich obava byla zbytečná. Ostatně — nadšený potlesk na závěr už předem potvrdil, že se Ples vydařil. Povzbuzující je i skutečnost, že jsou již dvě debutantky přihlášené na příští rok.

Velká společenská událost je tedy šťastně za námi. Jsme pevně přesvědčeni, že se naše plesová tradice bude i nadále udržovat!

zp

Zápis z valné hromady ČSNRA

dr. M. Horáková a Západního předměstí

Schůzi zahájila a vedla sestra Vrázová. Vzpomněla nedávno zesnulé sestry B. Čihákové, dlouholeté tajemnice odbočky a známé pracovnice v jiných organizacích.

Přivítala předsedu ČSNRA dr. L. Rozbořila a ostatní členy odbočky.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436

FIRST CLASS MAIL

